

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnikiem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr., za granicą 6 zł.
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 25 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych, oraz z prowincji o 25%, zagranicą o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen, bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele, oraz fantazyjne o 25%, drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80187.

MARJA JUNDZIŁÓWNA

opatrzona dw. Sakramentami po długich i ciężkich cierpieniach zmarła dnia 16 listopada 1927 r. przeżywszy lat 63.

Wyprowadzenie zwłok do Kościoła św. Ducha (po-Dominikańskiego) odbędzie się we czwartek dnia 17 listopada o godz. 5 p.p. z domu żałoby przy Mostowej Nr. 12. Nabożeństwo żałobne w Piątek dnia 18 listopada o godz. 10 rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentarzu Rossa.

O czym zawiadamiają pogrzebi w smutku

RODZINA i PRZYJACIELE.

ZAKŁAD POŁOŻNICZO - GINEKOLOGICZNY

Doktorów Karnickiego, Dobrzańskiego i Erdmanowej
został otwarty
w lecznicy D-ra DEMBOWSKIEGO
Aleja Róż Nr. 9 róg Małej Pohulanki.

Rada Związku Przemysłowców Ceramicznych w WARSZAWIE

niniejszem zwraca się do NIEZRZESZONYCH CEGIELNI, aby we własnym interesie zechciały zarejestrować się w Związku (Warszawa, ul. Ludna 9-A m. 1, tel. 287-00) oraz zakomunikować dane następujące: ilość i rodzaj pieców czynnych w r. b., produkcja 1926 i 1927 r., oddzielnie oraz przewidywana na 1928 r. przy całkowitem uruchomieniu cegielni.

31584

HALLO! HALLO! RADJO!

Niniejszem uprzejmie zawiadamiamy, że otworzyliśmy w Wilnie przy ul. -to Jańskiej Nr. 9 sklep sprzedaży artykułów elektrotechnicznych i radiowych, gdzie posiadamy na składzie aparaty detektorowe i lampowe, części do samodzielnego montowania, słuchawki, lampy, głośniki.

Zadawanie akumulatorów.

Ceny konkurencyjne. Raty. Towar pierwszorzędny.
„OGNIWO” Spółka Podoficerów Rezerwy. 811—1
WARSZAWA WILNO
ul. Żelazna 75-a. — Tel. 508—03. ul. Ś-to Jańska Nr. 9.

KLUB NARODOWY

Dnia 17 listopada b. r. we czwartek o godzinie 7 1/2 po pol. w Sali STOW. TECHNIKÓW przy ul. Wileńskiej 33

senatorka JÓZEFA SZEBEKO

wyglasi odczyt p. t.

„Zagadnienie emigracji w Polsce”.
Wstęp za opłatą 1 złotego, dla członków Klubu za opłatą 50 gr.

Zmiany w szkolnictwie.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Jak się dowiadujemy stanowisko wice-ministra Oświaty niezajęte po opuszczeniu go przez p. Łopuszańskiego ma być w najbliższym czasie obsadzona z powrotem. Kandydatem jest p. Czerwiński, wizytator departamentu I. Min. Ośw. Niezależnie od tego mają nastąpić przesunięcia na stanowiskach kuratorów okręgów Lwowskiego, Brzeskiego i Wileńskiego.

Przedwyborcze instrukcje.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Niektóre urzędy wojewódzkie rozesłały już urzędem II instancji przepisy o zachowaniu się władz administracyjnych w czasie akcji wyborczej oraz wyborów do Sejmu i Senatu.

Obrady socjalistów mniejszościowych.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym odbyły się w Warszawie obrady ugrupowań socjalistycznych mniejszości narodowościowych: Niemców, Żydów, Białorusinów i Ukraińców. Celem obrad było stworzenie bloku socjalistycznego mniejszości narodowościowych.

Napad na posła Grünbauma.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym w godzinach wieczornych, gdy przywódcą sjonistów poseł dr. Grünbaum wracał do domu na Tłomackiem, podeszło do niego 3 przechodniów i z których jeden zapytał: „Z kim mam honor?” Gdy poseł Grünbaum wymienił swe nazwisko, osobnik ów uderzył go łaską w głowę. Poseł Grünbaum zaczął krzyczeć, nadbiegło kilku przechodniów i policjant. Napastnicy zbiegli. Dochodzenie nie dało rezultatów.

Rokowania polsko-niemieckie w Berlinie.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym wyjechał do Berlina dyr. departamentu emigracyjnego Min. Spraw Zagranicznych Gawroński, celem przeprowadzenia polsko-niemieckich rokowań nad traktatem o emigracji. Rokowania odbędą się w Berlinie, podpisanie w Warszawie. Wczoraj również wyjechał do Berlina dyrektor departamentu politycznego U. S. Z. Jackowski w towarzystwie posła niemieckiego w Polsce Rauschera.

SKARGA LITWY DO LIGI NARODÓW.

LONDYN, 15.XI. Dyplomatyczny referent „Daily Telegraphu”, Gerthwohl, twierdzi, że między mocarstwami odbywa się obecnie informacyjna wymiana zdań o charakterze poufny, zajmująca się „litewskimi żałobami”, w sprawie rzekomego złego traktowania

ła się na Wileńszczyznę i na miejscu „przeprowadziła ściśle dochodzenia”. Komisja składać się będzie rzekomo z reprezentantów państw, które „nie mają żadnych różnic zdań ani z Polską, ani z Litwą.

WIEDEN, 16.XI. (Pat.). „Der Tag” w korespondencji z Rygi omawia obszernie odbyty tam niedawno zjazd emigrantów litewskich i podkreśla między innymi jego uchwały, domagające się podjęcia bezpośrednich rokowań z Polską w sprawie Wilna. Rokowania te mogłyby przeprowadzić, zdaniem dziennika, tylko istotnie legalny rząd litewski. To co uchwa-

Stresemann o stosunkach z Polską.

BERLIN, 16.XI. (Pat.). „Nowy Dziennik” przynosi wywiad swego wiedeńskiego korespondenta z niemieckim ministrem spraw zagranicznych Stresemannem. Stresemann oświadczył między innymi: „Naczelna zasada naszej polityki jest pokój i pojednanie. Odrzucamy większość narodu stoł za nami. Następnie korespondent „Nowego Dziennika” poruszył sprawę stosunków niemiecko-polskich. W sprawie tej minister Stresemann oświadczył: Z krajami, które sąsiadują z Niemcami na wschodzie prowadzimy obecnie rokowania gospodarcze, które jednak mogą wyjść po za ramy polityki ekonomicznej. Jeżeli chodzi o moje osobiste zdanie, to spodziewam się całemu sercu, że rokowania zakończą się pomyślnym rezultatem. Locarno musi

Oplaty paszportowe nie będą zniżone.

WARSZAWA, 16.XI. (Pat.). Polska Agencja Telegraficzna upoważniona jest do stwierdzenia, że podane w ostatnich dniach przez prasę informacje, dotyczące zmian wysokości opłat za pasz-

Zobowiązania wojenne.

LONDYN, 16.XI. (Pat.). Minister skarbu Churchill oświadczył w Izbie Gmin, że Wielka Brytania otrzymała w roku 1926 i 1927 z tytułu zobowiązań wojennych 8.200.000 funtów szterliń, a zapłaciła Stanom Zjedn. na poczet własnych zobowiązań wojennych 33.100.000 funtów szterliń. Maksimum zobowiązań rocznych sojuszników Niemiec

lono na zjeździe — pisze „Der Tag” — musi poruszyć sumienie Europy. Demokracja wszystkich państw powinna zająć się niebezpiecznym krajem, gnębionym przez uzurpatorów. W Europie nie doceniają niebezpieczeństwa, grożącego ze strony Litwy, nie zwracają uwagi na awanturę politykę obecnego rządu litewskiego, igrającą z wojną w czasie pokoju. Jeżeli się będzie dalej zwlekało z wysnuciem odpowiednich konsekwencji z tego stanu rzeczy, to tembardziej odzyskuje się w dość przykry sposób straszak, który w związku z tym stanem rzeczy może nastąpić.

stać się żywym symbolem i musi doprowadzić do wykluczenia możliwości powtórzenia się wojny.

WIEDEN, 16.XI. (Pat.). „Neue Freie Presse” pisząc o wczorajszym mowie Stresemanna zauważa, że Stresemann wyraził nadzieję przywrócenia normalnych stosunków między Polską a Niemcami właśnie w Wiedniu t. j. na terytorium Austrii, gdzie oddawna istnieją przyjazne stosunki z Polską. Pociągającym byłby fakt, pisał dziennik, gdyby istotnie udało się w najbliższym czasie przezwyciężyć trudności, które od szeregu lat uniemożliwiają osiągnięcie niemiecko-polskiego porozumienia w najważniejszych sprawach gospodarczych. W ten sposób uczynionyby został dalszy krok w kierunku pacyfikacji gospodarczej Europy.

porty zagraniczne, są nieściśle i nie odpowiadają rzeczywistości. Również nie odpowiadają rzeczywistości pogłoski, dotyczące rzekomej zmiany systemu rewizji paszportów w Tczewie.

Manifestacje przeciwko Francji i Jugosławii w Rzymie.

RZYM, 16.XI. (Pat.). Pragnąc odpowiedzieć na manifestacje antyfrancuskie w Belgradzie, studenci rzymscy urządzili w dniu dzisiejszym manifestację na cześć faszyzmu i wodza narodu Musso-

liniego. Studenci chcieli udać się przed ambasadę francuską i poselstwo jugosłowiańskie, lecz na żądanie władz policyjnych zaniechali tego zamiaru.

Z Białorusi Sowieckiej.

Tragiczne losy biskupa Słoskana.

Jak się dowiadujemy, aresztowany niedawno ks. Biskup mohylewski Słoskan padł ofiarą wyrafinowanej prowokatorskiej roboty G. P. U. Przybyli doń w przeddzień aresztowania dwaj młodzi ludzie — jak się potem okazało agenci G. P. U. — i przedstawili się jako Polacy prosili o nocleg. Biskup, znany z miłosierdzia, nie odmówił. W nocy zrobiono rewizję w rezultacie której przy obu młodzieńcach znaleziono bardzo kompromitujące dowody szpiegostwa na rzecz Polski. Ks. Biskup został aresztowany i przewieziony do więzienia G. P. U. w Mińsku. W najbliższym czasie ma otrzymać akt oskarżenia, zeznający mu współudział w akcji szpiegowskiej na rzecz Polski. Według kodeksu sowieckiego grozi mu kara śmierci przez rozstrzelanie.

Aresztowania w Bobrujsku.

Według ostatnich wiadomości w Bobrujsku G. P. U. w dniu onegdajszym dokonał szeregu aresztowań. Jak się okazało są to członkowie t. zw. ligi antysowieckiej, ugrupowania monarchistycznego z centralą w Paryżu, która wysuwa na czoło Wielkiego Ks. Mikołaja Mikołajewicza. Placówki tego ugrupowania rozsiane

są po całej Rosji. W Bobrujsku aresztowano około 30 osób. G. P. U. otrzymało listę członków bobrujskiej ekspozytury od jednego z działaczy paryskiej centrali za cenę 250 dolarów. Aresztowania trwały w dalszym ciągu. Celem wymuszenia zeznań od aresztowanych poddano ich wymysłowym torturom.

żarzonego powietrza ogarnęła przechodzącego 19-letniego robotnika, Pawła Jonczyka, z którego w ciągu kilku sekund pozostały tylko zwęglone szczątki.

W tym samym czasie, na innym punkcie tejże huty spalił się żywym robotnik Ignacy Pomala, który upadł na wózek, wiozący rozpalone bloki żelaza do walcowni. Pomala spłonął momentalnie.

Dorobek ustawodawczy Sejmu.

Kancelaria sejmowa ogłosiła wykaz ustaw, uchwalonych podczas kadencji obecnego Sejmu, ztem w latach od 1923-go do 1927-go. Ogólna ich liczba wynosi 474. Okres najbardziej owocnej pracy ustawodawczej przypada na rok 1924 (140 ustaw) i 1925 (131 ustaw), najskromniej zaś przedstawia się wynik r. 1927, w którym jak wiadomo, poza sesją budżetową praca Izby Ustawodawczych była przez Rząd uniemożliwiona. W roku tym Sejm uchwalił ogółem 28 ustaw, z czego 18 ratyfikacji umów międzynarodowych 5 drobnych przedłożeń, 3 ustawy skarbowe, a mianowicie ustawę z dnia 1 marca 1927 r. o samodzielnym podatku wyrównawczym dla gmin b. zaboru rosyjskiego, ustawę skarbową z 22-go marca 1927 r. na okres od 1-go kwietnia 1927 r. do 31-go marca 1928 r., oraz ustawę z dnia 13-go sierpnia 1927, o zmianach w budżecie na r. 1927, wreszcie ustawę z dnia 11-go marca 1927 r. o porządnie rekruta i ustawę z dnia 16-go lutego 1927 r. o Komitecie Floty Narodowej.

Gdy chodzi o zakres działania ustawodawczego, to poza ratyfikacjami i ustawami drobnymi, największą ilość uchwalonych ustaw odnosi się do dziedziny skarbowej. Wyraża się ona w pięciolletnim okresie cyfry 97. Dużo również zrobiono w zakresie uporządkowania ustawodawstwa sądowego (26 ustaw) i administracyjnego (23 ustawy).

Wśród 15-tu ustaw społecznych są: ustawa z dnia 15-go sierpnia

1923 r. o opiece społecznej, ustawa z dnia 11-go kwietnia 1924 r. o ochronie lokatorów oraz jej nowelizacja z dnia 27-go marca 1926 roku, ustawa z 10-go czerwca 1924 r. o społecznym pośrednictwie pracy, ustawa z dnia 2-go lipca 1924 o pracy młodocianych kobiet, ust. z dnia 18-go lipca 1914 o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, ustawa z 18 lipca 1924 o powoływaniu nadzwyczajnych komisji rozjemczych dla załatwienia zatargów zbiorowych między pracodawcami, a pracownikami rolnymi oraz ustawa z dnia 29-go grudnia 1925 o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku.

Z 17-tu ustaw rolnych najważniejszą była ustawa z 28-go grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, z 8-miu ustaw szkolnych ustawa z dnia 1-go lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli, z 12-tu ustaw wojskowych ustawa z 18-go lipca 1924 o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych oraz nowela z 22-go lipca 1925 do ustawy o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów wojsk polskich.

W zakresie ustrojowym Sejm uchwalił tylko dwie ustawy i to te, które dają podstawę dzisiejszej bezwzględnej przewadze władz wykonawczych nad ustawodawczą. Były nimi ustawa z dnia 2-go sierpnia 1926 zmieniająca i uzupełniająca Konstytucję, oraz ustawa z dnia 2-go sierpnia 1926 o upoważnieniu Prezydenta do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy.

Biskupi polscy przeciw krematorjom.

Projekt rozporządzenia o chowaniu zmarłych, przewidujący budowę krematorjów, wywołał stanowczy sprzeciw ze strony społeczeństwa katolickiego. Nie jest bowiem zgodne ani z duchem Konstytucji, gwarantującej religijność katolickiej pierwszeństwo w Polsce, ani też z duchem konkordatu, by państwo, jako takie wprowadzało u nas instytucje niezgodne z tradycją i wyraźną wolą Kościoła. Jak się dowiadujemy, Episkopat

wdrożył już odpowiednią akcję w celu niedopuszczenia do zaprowadzenia krematorjów przez państwo, chociażby nawet w najskromniejszym zakresie, wyraźnie uzależniając od woli zmarłych. Sądymy, że stanowisko w tej sprawie katolickiego społeczeństwa polskiego jest tak wyraźne i zdecydowane, że do narzucenia mu tolerowania podobnej instytucji zgóry nie może być mowy.

W jaki sposób pomnażają się szeregi sanacji.

Jak donosiliśmy, przed kilku dniami opuścił klub parlamentarny Ch. D. pos. Mianowski. Poseł Mianowski ogłosił w „Ilustr. Kur. Cedz.” list, który się kończy zwrotem: „Ja wraz z innymi stałem do pracy państwowej na wielkim froncie, na którego czele znajduje się marszałek Piłsudski”.

Jak twierdzą w kołach parlamentarnych poseł Mianowski otrzymał w Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. posadę naczelnika Wydziału, co zapewne, głównie skłoniło go

do wyjścia z Chrześc. Demokracji.

Jako komentarz do wystąpienia posła Mianowskiego dodać należy, że „Głosom Narodu”, że właściwie poseł Mianowski przestał być członkiem stronnictwa Ch. D. z dniem 1 lipca 1926 r. na skutek zastosowania przepisów regulaminu odnośnie do członków nie wypełniających swoich obowiązków. I to mu zostało w swoim czasie zakomunikowane. Był zaś tylko dalej członkiem poselskiego klubu Ch. D.

Drobne wiadomości.

Mróż w Zakopanem.

KRAKÓW, 17.XI. (Pat.). Z Zakopanego donoszą o znacznym obniżeniu się temperatury, która wynosiła tam wczoraj 18 st. poniżej zera. Na hali Gąsienicowej i koło Morskiego Oka mróz był jeszcze ostrzejszy. Głębokość powłoki śniegowej wynosi tam już półtora metra, w Zakopanem zaś przekroczyła 20 cm.

Defraudacja.

KATOWICE, 16.XI. (Pat.). Wóznicy huty „Pokoju” w Katowicach, 32-letni Adam Ruda podjął wczoraj w Banku Polskim dla instytucji w której pracuje 35.000 złotych, z któremi zbiegł.

WĘGIEL

opałowy dostarcza od 1/2 tony w wozach zaplombowanych
Wileński Syndykat Rolniczy
Zawalna 9, tel. 323.
810—2

„Ofiarowujcie fanty na Loterję Akademika”.

